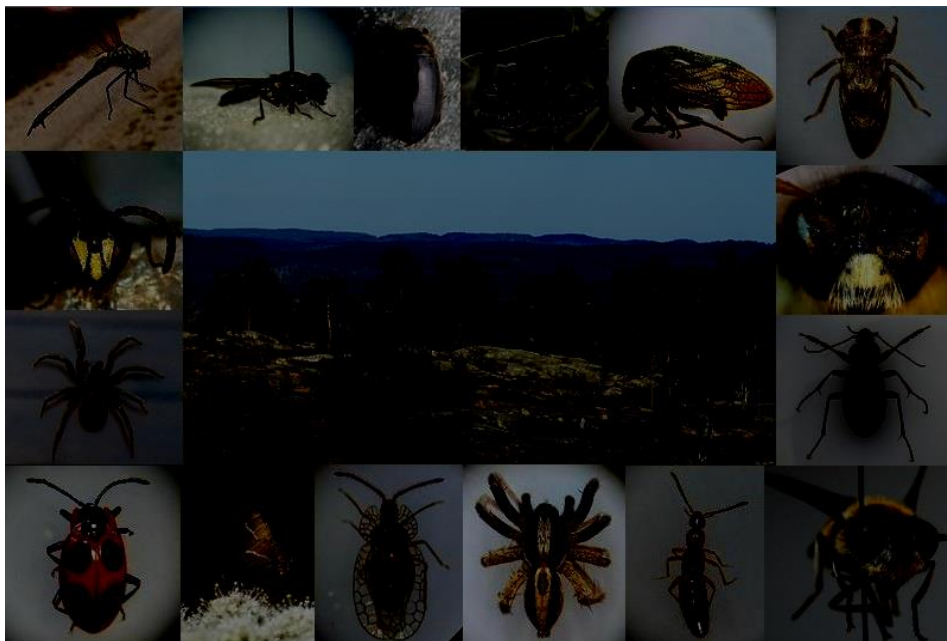

Sabima kartleggingsnotat 3-2019

Kartlegging av insekter og edderkoppdyr på indre Agder 2019

Av Svein Almedal

Emneord: Indre Agder, Marnardal, Audnedal, Åseral, artskartlegging, insekter, edderkoppdyr

Innledning

Det er i løpet av 2019 blitt utført artskartlegging i indre deler av Agder med hovedfokus på insekter og edderkoppdyr i kommunene Marnardal, Audnedal og Åseral. Andre artsgrupper (fugl, pattedyr, amfibier, reptiler, flaggermus, karplanter) er i noen grad blitt registrert samtidig. Et mindre antall observasjoner fra kommunene Hægebostad og Birkenes er også tatt med i prosjektet.

45 dager i felt med 5811 km bilkjøring og kartlegging på 99 ulike lokaliteter har gitt 1842 registreringer av 763 arter hvorav 18 er rødlistearter.

De fleste kveldene fra april til oktober er brukt til artsbestemmelse, litteraturstudie, genitaliepreparering, fotodokumentasjon/redigering o.l

Alle funn er rapportert i Artsobservasjoner.no

Av virvelløse dyr er antallet registrerte arter i prosjektet fordelt slik:

Biller	299
Nebbmunner	74
Edderkoppdyr	66
Sommerfugler	58
Tovinger	62
Vepser	31
Øyestikkere	14
Mangefotinger	8
Spretthaler	3
Krepsdyr	5

Metoder

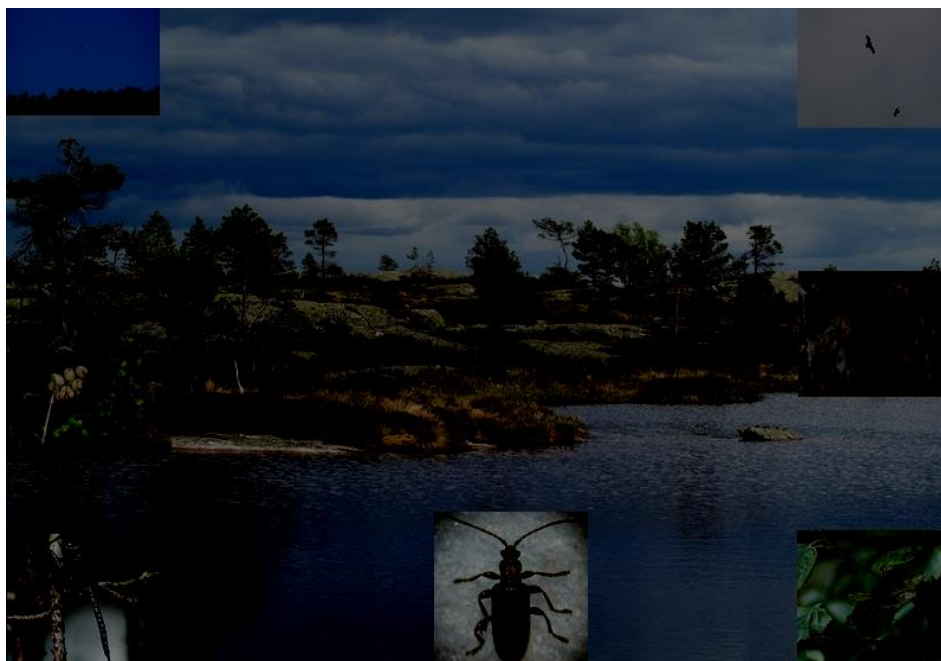
Et malaisetelt har vært brukt i perioden mai-august. Lysfelle ble brukt enkelte netter. Men den største delen av innsamlingen skjedde ved bruk av håv, håndplukk og sålding.

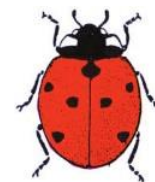
Kamp mot vindmøller

Ved oppstart av prosjektet i begynnelsen av april ble jeg kontaktet av grunneiere i grenseområdet Audnedal/Åseral/Hægebostad som ønsket at der skulle bli registrert mest mulig sjeldne arter som kunne tas med i en innsigelse mot planlagt utbygging av vindkraftindustri. Så jeg fant det riktig å bruke mye tid der de første månedene. Stemningen og pågangsmotet var upåklagelig da den første rødlistearten ble påvist, snutebillen *Strophosoma fulvicorne* (EN) med på funntidspunktet, få norske funn i nyere tid. Sjelden har grunneiere i indre Agder vært mer begeistret over en bille.

På et nokså begrenset område ble det registrert ca. 300 arter. I tillegg til virvelløse dyr ble det registrert kongeørnpar med hekkeadferd samt spillplass/hekkefunn av orrfugl og bra bestand av storfugl. I august ble en rapport fra kartleggingen her levert ordfører i Audnedal kommune som kom med positiv tilbakemelding. Grunneiere ønsker videre kartlegging velkommen.

Svartefjellet – En av toppene som utbyggere ønsket å rasere med vindmølleindustri. Inntil videre ser det ut til at libellene og de tallrike andre insektartene rundt tjønna får ha leveområdet sitt i fred. Vannflaggermusene som overvintre i de gamle gruvesjaktene noen hundre meter unna kan fortsette matsøket sitt her. Orrfuglen kan fortsatt ha leiken sin og eggene sine her. Og kongeørn og fiskeørn som hevder revirene sine i rotorblad høyde over toppene her kan fortsette med det, og fly videre.

Kort presentasjon av utvalgte arter

Strophosoma fulvicorne (EN). Eptevannet, Audnedal 30.04.19. Senere ble arten funnet også ved Egsåvann, Åseral.

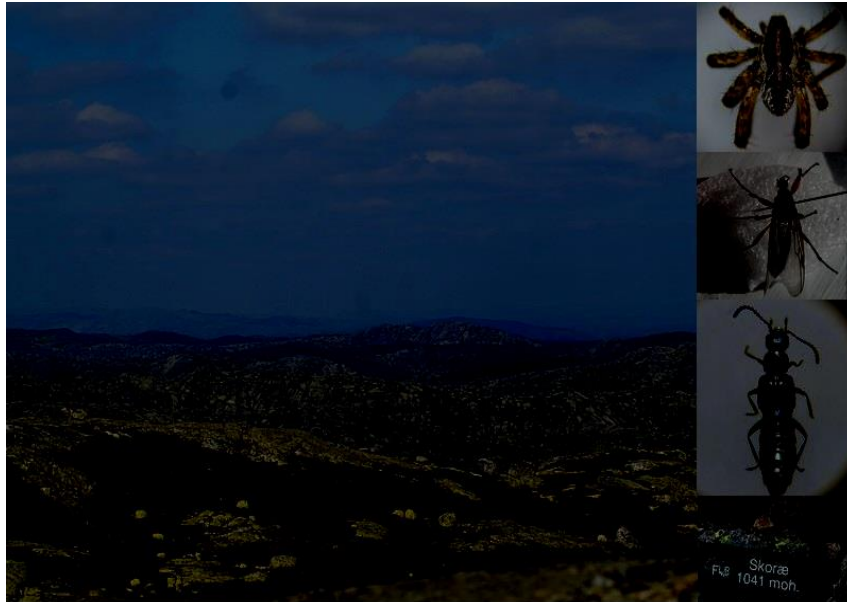
Hololepta plana (NT) er med sitt noe ekstreme utseende tilpasset et liv under barken på osp, hvor den også ble funnet på Aukland, Åseral 23.08.19. Første funn for Åseral kommune, andre funn i Vest-Agder ifølge Artskart.

Praktdroneflue – *Eristalis oestracea* (VU). Røyrvannet, Marnardal 01.05.19. Første funn i Marnardal kommune ifølge Artskart.

Tørrmarksmåblomsterflue – *Pelecocera tricincta* (EN). Breland, Marnardal. Første funn i Marnardal kommune ifølge Artskart.

Norges sørligste fjelltopp over 1000 moh. – Skoræ (1041 moh.) i Åseral måtte også kartlegges. Der finnes vanddammer/små tjern som viste seg å inneholde Agders første funn av damvannkalven *Colymbetes dolabratus* (se bilde under). Også *Agabus bipustulatus* lever her. Det karrige landskapet kunne ellers varte opp med arter som *Gnypeta caerulea*, *Bembidion bipunctatum*, *Bibio pomonae*, *Formica lugubris* og de vakre edderkoppene *Gnaphosa leporina* og *Pardosa palustris*. For ikke å glemme denne sommerens allesteds nærværende *Vanessa cardui* – tistelsommerfugl.

Colymbetes dolabratus. Skoræ, Åseral. Første funn i Agder ifølge Artskart.

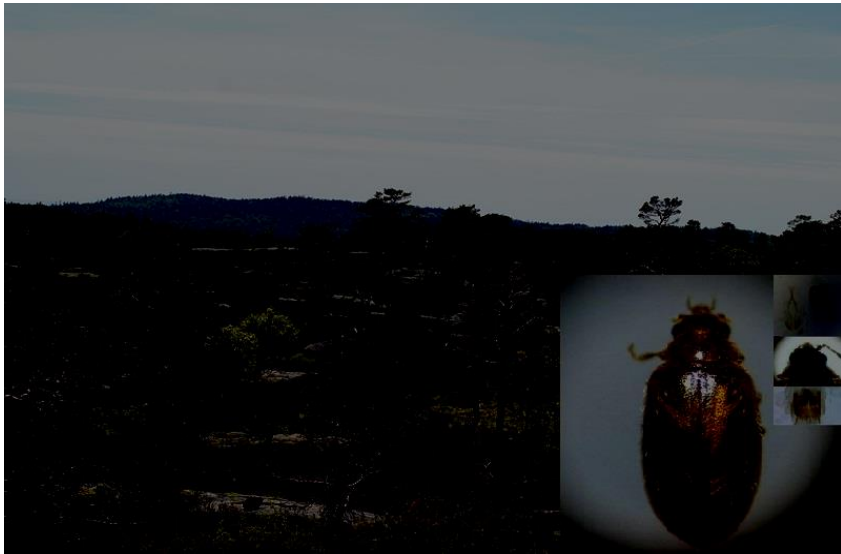
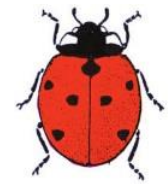
Ospeskorpion – *Lamprochernes chyzeri*. Breland, Marnardal 18.09.19. Første funn i Agder ifølge Artskart.

Sitticus floricola. Fiskådalen, Åseral 25.07.19. Første funn i Vest-Agder ifølge Artskart.

Anthonomus brunnipennis. Roland, Marnardal 11.07.19. Første funn i Agder ifølge Artskart. Senere ble den funnet på en lokalitet til lenger sør i Marnardal.

Villeheia i Marnardal. Her ble det 31.05. håvet 2 ex av hårbillen Cyphon hilaris. Ifølge Artskart er den bare kjent fra noen få lokaliteter i Norge, og dette er første funnet i Agder.

Takk til Svein Svendsen for litteratur og velvillig utlån av fangstutstyr. Takk til Frank Strømmen og Roar Linjord for hjelp ved bestemmelse av henholdsvis blomsterfluer og bier.